

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: УО-492/2014
17.04. 2019. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Бр. 398/19
19 04 2019 год
БЕОГРАД

Уставни суд, Велико веће у саставу: председник Суда Весна Илић Прелић, председник Већа и судије Милан Станић, др Милан Шкулић, Мирослав Николић, др Драгана Коларић, Татјана Бабић, др Милан Марковић и мр Томислав Стојковић, чланови Већа, на основу члана 167. став 1. тачка 5. Устава Републике Србије, на седници Већа одржаној 4. априла 2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

1. Обуставља се поступак за оцену уставности и законитости Упутства за поступање адвоката током протеста упозорења са обуставом рада од 17. септембра 2014. године које је донела Адвокатска комора Србије под бројем 895-4/2014 од 13. септембра 2014. године.

2. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости Упутства из тачке 1.

3. Одбацује се захтев Адвокатске коморе Србије за обуставу од извршења решења Владе 05 број 7-11434/2014 од 25. септембра 2014. године („Службени гласник РС“, број 103/14).

Образложење

Предлогом овлашћеног предлагача, покренут је поступак за оцену уставности и законитости Упутства наведеног у изреци.

По мишљењу предлагача, оспорено Упутство с поднасловом „Општи принципи обуставе рада“ није у сагласности са одредбама члана 29. став 1, члана 33. став 2, члана 61. став 1. и члана 67. став 1. Устава, члана 1. став 2. и члана 7. став 2. Закона о штрајку, члана 18. ст. 1. и 2. Закона о адвокатури и члана 68. став 1. тач. 3. и 4, члана 69. став 1. тачка 2. и чл. 74. и 76. Законика о кривичном поступку. Како оспорено Упутство садржи и одредбу чије неизвршавање омогућава да се адвокату изрекне новчана казна или казна брисања из именика адвоката (члан 77. ст. 4. до 6. Закона о адвокатури), то по мишљењу предлагача из оспореног акта „произлази да се адвокатима који не примењују упутство, или, још прецизније који не ступе у штрајк – ставља у изглед изрицање новчане казне или казне брисање из именика адвоката... чиме су адвокати стављени пред избор: да штрајкују независно од тога да ли за штрајк јесу или нису или да не штрајкују и изложе се најтежим санкцијама које могу да утичу на њихову материјалну egzистенцију... (и да оспорено упутство представља) претњу, односно уцену којом се потиरे слобода одлучивања адвоката о томе да ли ће штрајковати или неће“. Како Закон о адвокатури прописује да адвокат слободно одлучује да ли ће прихватити пружање правне помоћи, осим у случајевима предвиђеним законом, и када адвокат не може одбити пружање правне помоћи, осим ако постоје разлози предвиђени законом због

kojih je dužan da odbije zastupanje (član 18.), a u odredbi člana 19. tač. 1. do 5. taksativno se nabrajaју случајеви у којима je адвокат dužan da odbije pružanje правне помоћи, a како ни Статут адвокатске коморе Србије ни Кодекс професионалне етике адвоката нису предвидели штрајк као могући разлог за одбијање пружања правне помоћи, то произлази „да штрајк адвоката представља облик непружања правне помоћи, одбијања пружања правне помоћи и да је недвосмислено да су органи Адвокатске коморе Србије доносећи одлуку о штрајку и оспорено Упутство, грубо прекорачили своја овлашћења, повређујући поред осталог, и уставно право грађана на правну помоћ које је утолико теже, јер је Упутством практично наметнута обавеза адвокатима да ступе у штрајк“. Предлагач такође, сматра да се оспореним Упутством повређују уставна права грађана у случају лишења слободе без одлуке суда, као и посебна права која се односе на окривљена лица из члана 29. став 1. и члана 33. став 2. Устава, имајући у виду одредбе члана 73. став 1, члана 68. став 1. таč. 3) и 4), члана 69. став 1. таčка 2), чл. 74. и 76. Законика о кривичном поступку. Предлагач се позвао и на Одлуку Уставног суда IУ број 287/2006 од 17. априла 2008. године („Службени гласник РС“, број 64/08).

На основу одредаба члана 43. Пословника о раду Уставног суда („Службени гласник РС“, број 103/13), овом предмету је, из уставног судског предмета IУо-608/2014, спојен поднесак „допуна иницијативе“ од 17. маја 2016. године којим је иницијатор захтевао покретање поступка за оцену уставности и законитости оспореног Упутства у односу на члан 196. став 4. Устава, члан 65. Закона о адвокатури, члан 2. Закона о објављивању закона и других прописа и члан 33. став 1. таčка 28) Статута адвокатске коморе Србије.

Адвокатска комора Србије је доставила одговор, предлажући да се предлог одбаци, наводећи да оспорено Упутство, није општи акт из члана 167. Устава, већ је спроведбени акт, те да Упутство садржи минимум рада који треба да спроводе адвокати у току обуставе рада у циљу заштите права клијената (алинеја 1. до 5. оспореног Упутства). Позивајући се на Закључак Суда IУ-157/2006 од 17. фебруара 2011. године, сматра да се Одлука Суда IУ-287/2006 од 17. априла 2008. године, на коју се позвао предлагач, не може сматрати „основаним позивањем“. Имајући у виду да је одлука Скупштине адвокатске коморе Србије број 895-3/2014 од 13. септембра 2014. године донета на основу овлашћења из Закона о адвокатури, а оспорено Упутство донето у циљу дефинисања минимума рада неопходног за заштиту основних права и интереса клијената и странака, Адвокатска комора Србије је предложила да Уставни суд обустави извршење Решења Владе 05 број 7-11434/2014 од 25. септембра 2014. године, којим је, с позивом на одредбе Закона о државној управи, оспорено упутство, обустављено од извршења уз покретање поступка за оцену његове уставности и законитости пред Уставним судом.

У спроведеном претходном поступку Уставни суд је констатовао да су оспореним „Упутством за поступање адвоката током протеста упозорења са обуставом рада од 17.09.2014.“, утврђени „Општи принципи обуставе рада“, да током обуставе рада адвокати: неће улазити, нити боравити у просторијама судова, тужилаштва, полиције и/или органа управе по било ком основу (алинеја 1.); неће приступати на рочишта за главну расправу и главне претресе пред судовима; неће приступати пред тужилаштвом у истражним поступцима и поступцима преговора око примене опортунитета или споразума о кривици, и неће приступати у полицију у предкривичним поступцима (алинеја 2.); и да ће адвокати током обуставе рада достављати судовима, тужилаштвима и другим органима само оне радње које су везане за наступање преклузивних рокова, с тим што се под тим радњама подразумевају: подношење тужби, жалби и других писмена код којих би пропуштање рока резултирало губитком права, као и приступање на седницу већа

другостепеног суда поводом жалбе у кривичном поступку, на расправу пред другостепеним судом поводом жалбе у парничном поступку и на расправу поводом тужбе у управном спору (ал. 3. и 4.). На крају Упутства се констатује да је неизвршавање одлука органа Коморе, одредбом члана 241. став 1. тачка 10. Статута Адвокатске коморе Србије утврђено као тежа повреда дужности адвоката. У последњем пасусу Упутства наводи се да су детаљнија упутства за поступање адвоката објављена на веб адреси Коморе. Оспорено Упутство донела је Адвокатска комора Србије без прецизног навођења правног основа за његово доношење.

У току поступка пред Уставним судом, на основу Одлуке Адвокатске коморе Србије број 71-1/2015 од 22. јануара 2015. године, престао је протест обуставом рада адвоката отпочет 17. септембра 2014. године на основу одлуке од 13. септембра 2014. године, а одређен је почетак рада адвоката почев од понедељка 26. јануара 2015. године.

Имајући у виду да је оспорени акт био временски ограничен и да је протест упозорења са обуставом рада од 17. септембра 2014. године престао на основу Одлуке Коморе од 22. јануара 2015. године, то је Уставни суд, сагласно одредби члана 57. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07, 99/11, 18/13 – Одлука УС, 40/15 – др. закон и 103/15) поводом поднетог предлога, обуставио поступак за оцену уставности и законитости Упутства за поступање адвоката током протеста упозорења са обуставом рада од 17. септембра 2014. године које је донела Адвокатска комора Србије под бројем 895-4/2014 од 13. септембра 2014. године. Поводом поднете иницијативе за оцену уставности и законитости оспореног упутства, Уставни суд је констатовао да је иницијатива поднета шеснаест месеци након престанка важења оспореног акта, те је, имајући у виду одредбе члана 168. став 5. Устава, иницијативу као неблаговремену, одбацио на основу члана 36. став 1. тачка 2) Закона о Уставном суду

Захтев Адвокатске коморе Србије да се обустави од извршења решење Владе 05 број 7-11434/2014 од 25. септембра 2014. године, којим је обустављено од извршења оспорено Упутство, Уставни суд је одбацио сагласно члану 36. став 1. тачка 7) Закона о Уставном суду, због непостојања претпоставки за одлучивање о том захтеву. Ово стога, што се сагласно члану 56. Закона обустава извршења појединачног акта или радње може тражити само у односу на акт или радњу која је предузета на основу општег акта који је предмет оцене уставности и законитости. Такође, Уставни суд указује да је круг субјеката којима Устав гарантује право покретања поступка оцене уставности и законитости утврђен чланом 168. Устава и чланом 29. Закона о Уставном суду, па је стога неоснован навод да Министарство правде није овлашћени предлагач.

Полазећи од свега изложеног, Уставни суд је, на основу одредаба члана 42б став 1. тачка 2), члана 46. тачка 7), члана 47. став 1. тачка 2) и став 2. Закона о Уставном суду и члана 89. Пословника о раду Уставног суда, одлучио као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
Весна Илић Прелић, с.р.

За тачност отправака: